

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dožele za vse leta 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od petekostopnje poti-vrste po 12 h., če se osmanilo enkrat tiaka, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če trikrat ali večkrat tiaka. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravljenstvo pa v pripadku. —

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ricmanjsko cerkveno vprašanje.

XXVIII.

Že mnoge osebe so tržaškega škofa dr. Nagla vprašale, zakaj da je dal pravzaprav zapreti in zapetiti obec cerkv v Ricmanjih, ker ni za to imel nikakega povoda. Dr. Nagl se je izvijal na razne načine, češ, da on ni tega zauzal, nego da je to izvršila vlada na lastno pest, da sta bili cerkvi zaprti in zapeteni le 24 ur (dočim sta bili zapečateni in so ju stražili orožniki celih 48 ur); nadalje se je izgovarjal, da sploh razmer v Ricmanjih niti poznal ni, ampak da so mu drugi nasvetovali, naj ukaže cerkvi zapreti itd. Tudi radi cerkvenih stvari, nahajajočih se v cerkvi, je ni dal zapreti, ker se ni tozadevno napravil poznejše nikak inventar.

Zakaj je torej škof dr. Nagl ukazal zapreti in zapetiti cerkev **ravno dne 18. januarja, na sam praznik presv. Imena Jezusovega?** Evo odgovore: Zato, ker se je bal, da pride drugi dan, dne 19. januarja, na unijatski praznik Sv. Treh kraljev ali Bogjavljenje v Ricmanje kanonik iz Križevcev, ki bo opravil sv. mašo po grško-slovenskem obredu! To je pravi vzrok!

Zopet nov dokaz, da ni imel škof dr. Nagl **jurisdikcije v Ricmanjih** in da je vse, kar je izvršil do tedaj, izvršil s silo bajonetov! Kateri škof, vprašamo, se bo predrnzl poslati v kako duhovnijo tuje škofije svojega duhovnika, da tam izvrši kako bogoslužno opravilo, skonima tam nobene pravice, nitikake jurisdikcije? Pri tem še škof

iz Hrvatske in povrh tudi grško-katoličkega obreda! Že gori smo navedli besede škofa dr. Nagla, ki je neki osebi rekel, da ne bo vlada dopustila Ricmanjcem obhajati praznikov po grškem koledarju.

Zato se je okr. glavar Schaffenhauer pripeljal v ponedeljek dne 19. januarja zjutraj v Ricmanje, se podal v vas, povpraševal orožnike, če je morda prišel kak grški duhovnik v vas, potem naglo odšel proti postaji v Borštu, mené, da je morda tam izstopil. Sploh je onega jutra mrzolelo po Ricmanjih vse polno orožnikov. Ves dan v ponedeljek sta bila v Borštu okrajni glavar, njegov komisar in dolinski župnik Jožef Zupan!

Tako naslednjegadne, 20. januarja zjutraj, kakor smo že omenili, so odpečatili cerkvi, orožniki so izginili, nevarnost je bila odstranjena, **Kanonika iz Križevca ni bilo!**

Sedaj torej, ko ni bilo kanonika iz Križevca, ko niso v Ricmanjih vzhici vsem možnim provokacijam nobenega zaprli, tem manj ustrelili, je začelo biti gospode sram, da so **zastonj uprizorili to komedijo**, spravili v kup toliko orožnikov iz pol Istre, dali konsignirati v Trstu vojašto! Škof dr. Nagl je že v ponedeljek, dne 19. jan. popoldne neki osebi **zatrjeval**, da ni on ukazal cerkve zapreti, nego da je to storil okrajni glavar Schaffenhauer **brez njegovega znanjal**. Vprašamo: Zakaj pa ni dr. Nagl kakor škof javno in energično **protestiral proti takemu** nasilnemu in protizakonitemu činu c. kr. pri-morske vlade? Po obstoječih zakonih ne sme vrlada storiti kaj tacega brez škofovega dovoljenja! Pa česa vsega ne utaji škof dr. Nagl?

V tržaški »Edinosti« od 27. jan.

1903 št. 21 je čitali pod naslovom »**Do-godki v Riemanjih**« sledede: Osim na včerajšnjo naslov pod tem naslovom zatrjava o kompetentne strani (beri: **od tržaškega škofa dr. Nagla**), da prevzvišeni škof tržaški ni dal ukaza, naj se cerkvi in zvonik zapreti, marved da on ne odobrava tega po stopanja politične oblasti.

Temu nasproti konstatujemo, da je politična oblast v svojih proglaših in dekretilih **izrečeno in na prvem mestu** poudarjala, da se nje intervencija vrši na zahtevo tržaškega škofa in slike ordinarijata in na podlagi zakona od 7. maja 1874.

Fakt je, da je politična oblast izročila ključe od cerkve in zvonikov tržaškemu ordinarijatu. Ko so torej gospodje sprevideli, da so se z vsem svojim velikanskim aparatom zaleteli in blamirali, je bilo treba to bla-mažo kako pokriti. V to svrhu je izdal škof dr. Nagl na Ricmanje neko »pastirsko pismo«.

Vojna na Daljnem Vzotku.

Izpred Port Arturja.

Kolikokrat se je že napovedal padec Port Arturja, a ta trdnjava se še vedno drži in kljubuje vsem navalom. Zadnje dni pa so angleška poročila tako kategorično zatrjevala, da so Japonci že zavzeli Port Artur, da jim je celo marsikdo, ki sicer prav nič ne da na angleške trditve, verjet.

A takor vselej, izkazale so se tudi to pot dotične vesti kot populoma neosnovane.

Port Artur se še vedno junaško in uspešno brani pred japonskimi navalji in če nas ne motijo znamenja, se bo še dolgo lahko upiral napadom japonske armade, dasi mu Angleži in Japonci že zdavnata prorokujejo neizogiben pogin.

Iz Londona se sedaj o položaju portarturške trdnjave poroča: Port Artur se še vedno drži, toda Japonci ne morejo dočakati padec te trdnjave. Positivne vesti so sedaj zelo redke. Iz Daljnega se poroča v Šanghaju, da se je Japoncem posrečilo spraviti težke topove celo na vrhove za hrbotom Port Arturja.

V Tokiju se govori, da vdere ruska posadka večkrat iz trdnjave, a da Japonci vsekdar uspešno odbijejo njen napad. V japonskem taboru so prepričani, da bo portarturška posadka v kratkem kapitulirala. Ves svet (namreč: japonski in angleški! Opom. ured.) pa računa s tem, da bodo Japonci k večjemu še poldruži teden oblegali mesto.

Iz Tiencina pa se javlja, da so Japonci najmanj 5 milij oddaljeni od mesta in da je vsaka ped zemlje pred trdnjavou podložena z minami ter da se v vsak kotiček lahko nameri kroglo iz težkih topov. Takisto se zatrjuje, da so bili vsi japonski napadi pretekli teden brezuspešni, da jih je ruska posadka sijajno odbila in da so se Japonci prepričali, da jim bo mogoče Port Artur premagati le z dolgotrajnim artillerijskim ognjem.

V Rimu pa hočo vedeti, da so Japonci že uničili vse zunanje portarturške fore in da že od sobote streljajo na glavne utrdbe, na mesto, na pristanišče in na vojne ladje. Ruski strelji so slabii; rusko brodovje niti ne reagira na napade admirala Toga, torej kratkomalo — padec Port Arturja je enostavno neizogiven.

Velezanimo pa je pismo nekega ruskega oficirja iz Port Arturja, ki ga priobčujejo angleški in po njih nemški listi. V tem pismu piše »nekki ruski oficir«, ki pa sedi v redakciji dotičnega angleškega lista, da je portarturška posadka že vsa potrta in da se samo generalu Stesiju še semterja posreči, da ji vlije novih moči in novega poguma v dušo. Steselj še

vedno prekoradi vsaki dan vse mesto in navdušuje ljudi z bojevitimi na-govori; pravi jim, da gledata cela Rusija in car nanje in da koraka mo-čna Kuropatinova armada proti jugu, da osvobi Port Artur. V tem pismu se nadalje z vso resnostjo za-trjuje, da je glavni vzrok velike potnosti portarturške posadke ta, da nimajo vojaki več cigareti! — Sedaj torej vemo, zakaj mora in mora pasti Port Artur, zato ker nima posadka več — cigaret! Izborni! V bodoče bo treba torej trdnjave prekrbeti samo s — cigaretami in držale se bodo!

Naval na Tankejnan.

Po poročilih iz Londona so Japonci 31. julija napadli ruske pozicije nasproti Motieningu. Vse šanse so imeli Rusi zase, močne pozicije na gorah in veliko premoč treh divizij (?!). Boj se je pričel ob zori in je trajal do noči. Levo japonsko krilo se je odpravilo ponoči in je napadlo Ruse za hrbotom; center in desno krilo sta započela boj zgodaj zjutraj. Na levem krilu je boj trajal do 6. ure zvečer. Popoldne so Japonci z uspehom jeli prodirati naprej in center je zavzel mesto Taovan in vse ruske pozicije, ki so se nahajale v bližini te točke. Skoro nato so Japonci zavzeli s sijajnim uspehom tudi vse ruske pozicije na levem in desnem krilu.

Prva doba vojne — končana.

»Kölnische Zeitung« poroča iz Petrograda: Z bojišča došle brzovavke konstatujejo, da so se ruski vojaki že naveličali vedno in vedno se umikati; istočasno se poroča, da se je z bojem pri Dačičavu končala prva doba vojne. Pri Hajčengu se je najbrže že v ponedeljek pričela odločilna bitka.

Boj pri Kušilincu in Jangkulingu.

General Kuroki poroča: Ob zori dne 30. m. m. je napadla naša ar-mada ruske pozicije pri Kušilincu in Jangkulingu, šest milij zapadno od

potoki slovanske krvi »za pravdu in za svobodo«.

Ašker je Slovan, pesnik slobode, boritelj za pravico, — kaj je naravnopravna, nego da so vse njezine simpatije, vse njegovo gorko sočutje na strani bratov po krvi in jeziku, ki se z jekleno vztrajnostjo, z brezprimerno požrtvovalnostjo, na-vdahneni in prožeti plamtečim čuvstvom domovinske ljubezni in rodo-ljubja, bore kakor levi za prostost, za pravico iz za človečnost!«

In res občudovanja vredna je ta borba maloštevilne četice junakov, ki se borje proti sovragom, razpolagačim s stotinami polkov in topov, borba, dostenjna, da bi jo pesniki opevali v vznesenih odah in himnah, da bi še pozni rodovi vedeli, kako plamteče je ljubil Slovan svojo rodrogo, kako junak je umiral za svojo svobodo.

Sej pač ni plemenitejšega čuvstva, ki ga je narava vsadila v človečko srečo, nego je ljubav do rodne zemlje, ničesar ni lepšega in vsejenejšega, kakor umreti za njeni svobodo in s polnim pravom poje Hristo Botev, rapsod — bolgarski Tirtej in junak, da

»Toč, kóto padne v boj za svoboda, toč ne umira; nego žalječe zemlja in neb, zvŕz in priroda, i pčevi ihči za nego ptjet...«

Ta borba junaškega naroda bolgarskega na življenje in smrt nudi prekrasnih motivov pesniškemu stvarjanju in je rodila v bolgarskem na-rodnem in umetnem slovstvu že celo literaturo.

Ašker, stojec na višini izobrazbe, smatrajč za nujno potrebo, da posna vsak naobražen Slovan vso slovan-sko literaturo, je temeljito proučil tudi bolgarsko slovstvo in se zlasti bavil z narodno pesmijo bolgarsko, ravnajč se po načelu, katerega je izrekel pred leti: »Resnično, resnično vam povem, kdor se ne prerodi v narodnih pesnih vobče in v srbskih narodnih pesnih še posebe, ta ne bo vnišel v poezije nebesko kraljevstvo.«

Sad tega proučevanja so »Rapsodije bolgarskega goslarja«, venec balad, ki se glede krasote dadó stavit v eno vrsto z divnimi beladami v eiklusu »Stara pravda«.

Vse te rapsodije se odlikujejo po fini pesniški dikočiji, plastičnosti

in umetniški kompoziciji. Snov za te rapsodije je pesnik povzel pri Hristu Botevu, bolgarskem hajdku — pesniku, ki se je liki Tirtej v sedem-setih letih boril za »krst častui in svobodu zlatnu«, držec v eni roki krvavi meč, v drugi pa zlato liro.

Glavni motiv vseh teh rapsodij je prekrasno izražen v teh-le gra-nesh:

»Pel o jarmu sramotnem bom našem, ki se roga svobodni mu svet; o verigah bom peval Zeleznih, ki že petsto jih nosimo let! Pel o raji bom sužnji balkanski, ki v verigah in v jarmu trpi; in trpi, omaguje in hira in umira in samo — molči...«

Da, pesnik peva o jarmu sužnjev, zaeno pa slavi v vznedenih ditirambih junakstvo in heroizem bolgarskih hajdukov, ki so stopili na plan, da stró robske verige in okove, v katere je oklenjen narod bolgarski že poleona in več.

Robko igo že ni strto, junaki padajo drug za drugim pod tiranskim mečem, a umirajo v zavesti, da so vsadili seme, ki donese ob svojem času domovini zlato svobodo. Hajduk lega v grob, prepri čan, da

... v grobu bodem prah, pepel, nad mano bo Bolgar vesel pel pesem o svobodi.«

»Svobode solnčni bode dan obseval takrat na Balkan... Minula noč bo robstva!«

V šesti sliki »Batak« čitamo te-le verze:

»Te sužnje duše! — Taki so!

Robje povsod enaki so!

Pretejaj jih, v obraz jim pljuvaj!

In brcaj jih, teptaj in suvaj

in vihti jih po hrbitih bič —

o, to ne dé, ne skodi nič!

Le reci jim besedo sladko,

obetaj vse jim, nič ne daj!

In ti spožnas njih pamet kratko,

sponzna njih sužnjenki značaj!«

Skoro bi trdili, da je s temi be-sedami, ki jih govori turški paša raji, hotel pesnik zadeti in ironizi-rati robko čud nas — Slovencev.

»Rapsodije bolgarskega goslarja« so pravi biser v epskem pesništvu slovenskem, z njimi se pesnik ni samo proslavil pred narodom sloven-skim, nego njegovo ime je zaslovelo daleč doli k našim najjužnejšim bra-tom Bolgarom in v njih sročih si je ustvaril spomenik — »aere peren-nius!«

Motienskega gorskega prelaza. Oba kraja sta od Liaojanga oddaljena 25 milij. Armada pri Jangkulingu je štela dve diviziji z artillerijo. Ob zahodu solnca smo premagali obe sovražnikovi krili. Ker je bil pa sovražnik zelo močan, se nam ni posrečilo zavzeti njegovih pozicij. Drugega dne smo te pozicije znova napadli in posrečilo se je nam opoldne pregnati sovražnika iz točk, katere je preje zavzemal. Rusi smo zasledovali štiri milje proti zapadu. — Pri Jangkulingu je bilo Rusov dve in pol divizije s štirimi baterijami. Tudi tamkaj se nam je napad posrečil. Ob solnčnem zahodu smo zavzeli, glavno sovražnikovo pozicijo. Na drugih točkah pa so se Rusi borili s tako odločnostjo, da smo morali celo noč bivokirati v bojnem redu. Dne 1. t. m. smo znova naskočili sovražnika in ob 8. uri zjutraj so bili že vsi vrhovi v naših rokah. Naše izgube se bodo šele dograle. V teh bojih se je nam bilo boriti z velikimi težkočami, ker smo morali prodirati proti nedostopnim goram, ne da bi imeli primernih pozicij za svojo artillerijo.

Boj na morju.

»Lokalanzeiger« poroča iz Tokija: Pri napadu na Port Artur pretekli terek je bila močno poškodovana neka japonska topničarka, 14 mož pa je bilo ubitih. Podadmiral Hoshi pa javlja, da je neka ruska torpedovka napadla japonsko ladjo, ki je polagala pred Port Arturjem mine; dotična ladja je bila poškodovana, 10 japonskih častnikov pa je bilo ranjenih.

Rusija kupuje vojne ladje.

»Daily Telegraph« priobčuje vest iz Bruslja, da se Rusija pogaja glede nakupa argentinskih oklopnic. Car Nikolaj je to nalogu poveril velikemu knezu Mihajlu, ki vodi vsa dotična pogajanja.

Iz Harbina.

Kakor se poroča preko Čifuja iz Harbina, je v zadnjih petih tednih dospelo tjakaj 120 000 ruskih vojakov. Vsi so bili z vsem dobro preskrbljeni in nadaljni vojaški transport se je razvijal v najlepšem redu. V Harbinu melje sedaj šest mlinov, žita je v izobilju, ker ga Kitajci radi prodajajo, Rusi pa dobro plačujejo. Ranjenci so v Harbinu prav dobro preskrbljeni. Japonski ujetniki so se odpeljali v Tomsk. Železnica funkcijonira izborno in dovaža novih vojnih sil. Vsakih 10 vrst so napravljeni na progi novi tiri, da se pospešuje promet.

Vladivostoško brodovje.

Iz Londona se poroča: Admiral Skridlov je s svojo eskadro zopet odplul iz Vladivostoka in se nahaja sedaj v morski ožini Tsugara. Štiri japonske oklopnice so doble ukaz, da ga zasledujejo. Zatrjuje se, da imajo Japonci namen, čim zavzemo Port Artur, takoj pričeti z obleganjem Vladivostoka.

Novi politični tok.

Dunaj, 2. avgusta. Ker se vlada ni vdala nemškemu terorizmu glede slovanskih paralek v Šleziji, razglasijo nemški politiki in poslanci, da je zavila Körberjeva vlada na novo pot, da se približuje Slovanom. V Šleziji, na Moravskem in Solnograškem so že zborovali nemški zaupniki ter isdali ostre resolucije proti slovanski vladni politiki.

Praga, 2. avgusta. Glasilo posl. Engla, »Hlasy od Blaníka« piše: »Ne vemo še sicer, kakšna bo nemška agitacija proti ustanovitvi slovanskih paralek, toda sedanj počaj mora biti dr. Körberju le dobrodošel, ker udvarča njegovo stališče napram strankam bivše desnice. Že sedaj se govorji, da bo položaj v državnem zboru začetkom jesenskega zasedanja popolnoma spremenjen, ker se je pojavila močna nemška opozicija. Da ta ne ostane brez vpliva na vedenje čeških poslanec, je pač jasno.«

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budapešta, 2 avgusta. Zbornica je nadaljevala debato o proračunu naučnega ministarstva. Poslanec Melzer je zagovarjal protestantsko društvo »Gustav Adolf«, da ni res, da uganja nemško-nacionalno propagando. Posl. Trubinj je opozarjal naučnega ministra, da med daječtvom čimdalje bolj narašča socializem. — Naučni minister je odgovarjal vsem govornikom ter objubil, da bo pustil vse slušajo, o katerih so se slišale pritožbe, preiskati ter bo zbornici o tem poročal. Nadalje je rekel, da želi pravo versko vzgojo, ki je pa ne sme prešinjati verske nestrpnosti. Neki govornik je rekel, da z množenjem gimnazij se tudi množi izobražen proletariat. Tudi minister je proti množenju izobraženega proletarijata, vendar pa ne sme proti temu naperjeno sredstvo zmanjšati inteligence sploh. Objubil je, da bo dal preiskati učne knjige na saških šolah ter jih odstraniti, ako niso sestavljene v madjarskem duhu. Da pade po 90% vse učiliščnih dijakov, temu niso krivi profesorji, temuč dijaki, ki se posebno v Budapešti premašo uče. Končno je zagovarjal glasbeno akademijo in filharmonične koncerne pred napadi posl. Eötvösa. Proračun naučnega ministarstva je bil nato v splošnem in v podrobnostih sprejet; začela se je razprava o proračunu finančnega ministarstva. — Po seji je zboroval imunitetni odsek, ki je sklenil več poslancev izročiti sodišču zaradi obrekovanja, dvoboja, ščuvanja zoper ustavo itd. Ovadbo posl. Olaya zoper grofa Khuena-Heidevaryja zaradi znanega podkrovjanja posl. Papa pa je odsek zavrgel, češ, da je preiskava dognala, da grof Khuen ni bil v zvezi s to afero.

Pariz, 2. avgusta. Papež je imenoval sedem kanonikov na izpraznjene škofije brez sporazumljivja in vedenosti vlade. Francoska vlada najbrže ne prizna novoimenovanih škofov ter jim tudi plač ne dovoli.

Dogodki na Balkanu.

Belgrad, 2. avgusta. Pri Groznu na meji so napadli turški vojaki nepridakovano srbsko mojno stražo ter nanjo streljali. Da bi obudili sum, kakor da so bolgarski voda vprzorili napad, pustili so Turki na mestu bolgarske patronke.

Carigrad, 2. avgusta. Turška vlada je na pritožbo Italije odstavila mutašerifa v Benghasu ter kajmakaša in policijskega nadelnika v Dernu, ker sta bili dve Italijanki siloma zaprti v hiši nekega bogatega Turka.

Belgrad, 2. avgusta. Govori se, da se skliče kmalu skupščina zaradi revizije ustawe. Gre se za poostenje društvenega zakona, da se zajesti agrarno in socijalistično gibanje.

Belgrad, 2. avgusta. Zaradi kraljevega kronanja so nastale zopet nove ovire; mogoče je, da se kronanje odgoditi na drugo leto.

Carigrad, 2. avgusta. Turčija je zopet v budih denarnih stiskah. Sultan je brzojavil turškemu poslaniku v Parizu, naj pojme pri francoski vladi, ali bi se dobilo novo posojilo.

Francija in Vatikan.

Rim, 2. avgusta. Papež izda kmalu »belo knjigo«, da odgovori na vse izjave francoske republike.

Rim, 2. avgusta. V francoskem poslanstvu je ostal le arhivni uradnik, ki nima diplomatičnega značaja.

Rim, 2. avgusta. »Avantie« je prinesel sledede vest: »Cesar Franc Jožef I. je poslal papežu brzojavko, v kateri izreka papežu tolažbo v hudem boju, ki mu ga je naložila previndost božja; nadalje zagotavlja papežu, da se živahnou soudeležuje (?) njegovega boja. Papež je baje cesarju odgovoril z lastnorodenim pisom.

Rim, 2. avgusta. Papež je imel daljši razgovor z nuncijem Lorenzolijem, ki se je vrnil iz Pariza. Iz teh informacij sestavi papež napovedani odgovor na francoske izjave.

Pariz, 2. avgusta. Papež je imenoval sedem kanonikov na izpraznjene škofije brez sporazumljivja in vedenosti vlade. Francoska vlada najbrže ne prizna novoimenovanih škofov ter jim tudi plač ne dovoli.

Nova Combesova zmaga.

Pariz, 2. avgusta. Do zjutraj je bilo znanih 1405 rezultatov z volišča generalnih svetnikov. Ministrska stranka je pridobila 83 novih mandatov. Vladni listi proslavljajo zmago kot dokaz, da cela dežela odobruje postopanje ministarstva proti Vatikanu.

Zborovanje nihilistov.

Ženeva, 1. avgusta. Tukajšnja policija je nedavno prijela sumljivega tujece, ki se je legitimoval za ruskega tajnega policista. Prišel je sem

zadari zborovanja nihilistov, o čemer ni domača policija ničesar vedela. In res je prišlo do 50 nihilistov večinoma iz Pariza, ki so zborovali pet dni in pet noči. Ko pa je došla vest o umoru ministra Plehveja, so se nihilisti takoj razdeli. Kaj je bil povod temu zborovanju, tega niti ruski tajni policist ni mogel zvesteti.

Dopisi.

Z dežele. Gospod dvorni svetnik Šuklje polotil se je v sobotnem »Slovencu« vprašanja o učiteljskih plačah. Uredništvo »Slovenca« v posebni natiči »popozarja prizadete kroge na velezanimivo razpravo, ki seveda ni manifestacija katoliške narodne stranke. Gospod dvorni svetnik je seveda še napravil uvod k daljnemu razmotrovjanju perečega učiteljskega vprašanja. Toda že takoj v tem uvodu je napisal vrste, za katere bode dobili stvarč in pošten odgovor od strani tistih, katerih se stvar tiče, t. j. od učiteljstva. Zato naj se gospod svetnik pripravi na contra svojim že v uvodu mnogo napadno začrtanim nazorom. Povedali bodo tudi marsikaj, kar bode morda gospa svetnika na Kamnu neprijetno dirnilo, ali uverjen naj bode, da čeravno se mu zde »pretire zahteve naših učiteljev«, mu bodo demokratizirali, da je n. pr. kak dvorni svetnik tudi pretirano plačan vzprično smešno nizkim plačam učiteljev. Previdnost je dobra pri neznamenitosti, istotako bode treba dvornemu svetniku biti previdnim pri daljšem razmotrovjanju o »pretiranih učiteljskih plačah«. Gospode tovarišu učiteljev opozarjam na razmotrovjanje o naših plačah od strani gospoda dvornega svetnika Šukljetja in naj primerne opombe k temu pošljajo na uredništvo »Učiteljskega Tovariša«, da v stanovskem listu odbijemo vsako neopravljeno sumišenje in dokažemo s tem, da se tudi kakemu dvornemu svetniku ne pustimo viviseckirati.

Gorenjski učitelj.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. avgusta.

Osebne vesti. Okrajni sodnik v Gorenji Radgoni je postal dosedanji sodni tajnik v Slovenskih Bistrici Viljem Kronasser. — Premeščen je sodni pristav dr. M. Reiser iz Laškega v Slovenskih Bistrica, za Laško pa imenovan za sodniškega pristava avskultant dr. J. Premeschak.

Dvorni svetnik na Kamnu. Fran, pred kratkim še Frančišek Šuklje — mož menjava svoje ime, kakor svojo kožo od mesca do meseca — ima pri svoji zgodnji penziji obilo časa! Ta čas je sicer ukraden davkopladevalcem, a vzlično temu graščak na Kamnu ne ve, kaj bi ž njim počel. Zategadelj se koščeni možiček dolgočasi, in zatorej je prišel »odlični strokovnjak« pisarji. Skralj je dolgo trakuljo z naslovom: »Učiteljske plače na Kranjskem in deželnem finanču«, kojo s primerno in bobnečo reklamo ravno

zadari zborovanja nihilistov, o čemer ni domača policija ničesar vedela. In res je prišlo do 50 nihilistov večinoma iz Pariza, ki so zborovali pet dni in pet noči. Ko pa je došla vest o umoru ministra Plehveja, so se nihilisti takoj razdeli. Kaj je bil povod temu zborovanju, tega niti ruski tajni policist ni mogel zvesteti.

Reformacijsko gibanje na Kranjskem je našlo svoje prve pristaše med mestnimi in med poštenimi duhovniki. Razširjalo se je tako hitro. Že l. 1522. je Ferdinand I. strogo prepovedal vse prepovedi v protestantskem zmislu in tudi tiskanje in prodajanje, čitanje in prepisovanje protestantskih knjig. A to ni nič pomagalo. Prav duhovniki so najbolj delali za protestantizem in mnogo redovnikov in redovnic je zapustilo samostane in stopilo v zakonski stan.

Nasprotniki protestantskega gi-

sedaj objavlja v »Slovenecu«. Škofov list se je pobahal, da so dotična izvajanja stvarna, da je pa za nje vendar le odgovoren samo »odlični strokovnjake« s Kamna. Kako izgleda stvarnost Šukljetovih člankov? Do sedaj je spisal par člankov skupaj, a ti članki kar mogle v vsak danijih in plitvih osobnih napadov, brez kajih politični križtar na Kamnu živi ne more. Posebno dr. Tavčarja in župana Hribarja jemlje na piko, a to brez vsega razloga. Priznati semora, da sta Tavčar in Hribar žalostne ostanke nekdajnega Šukljetja, kar je postal Šusteršičev pisar, puščala v miru, kakor se pušča v miru prav sred ceste. Dr. Tavčar, dobro vedoč, da je možiček rojen iz znane pverzne rodbine, naložil je načemu uredništvu, da naj se ne briga za puščavnika na Kamnu, ker ga itak ves več resnim ne smatra. In to je gola resnica! Šuklje, ta politični glumč prve vrste, je najneresnejša prikazen v našem javnem življenju. Podoben je staremu tenorju, ki je že davno izgubil svoj glas, ki pa je vedno še trdno prepričan, da ima v starosti še ravno isti glas, kot ga je imel v mladosti. Mož meni, da ga še vedno vse občuduje, a ne opazi, da se mu vse smeje. Pri tem je prepričan o svoji nezmotljivosti, a vse druge dava na nič. Pardon, izvezet je duševni velikan, nekdanji ljudski učitelj Ivanetič, ki je med pedagogi nekdaj slovel radi svoje »rajstule« in radi znanega »Fünfzigmaler Helis böse Söhne und Eltern guter Sohne«. Ivanetič in »španšor« sta vzor šolniku na Kamnu! Ivanetič, španšor in pa krofasti Tirolci! Sedaj pa še recite, da ni ta človek predzen! In tak človek naj bi rešil šolstvo na Kranjskem! Ali imata Tavčar in Hribar vzrok, radi osobnih napadov, s kojimi jih obiskuje Šuklje na Kamnu, vznemirjati se? Prvemu očita duševno impotenco, drugemu pa malo manj škodljivo »protiferacijo«. Brez tujih besed »belokranjski rojaki« izhajati ne more! Pred več nego dvajsetimi leti, takrat je bil še plačani časnikarski revolver ljubljanske vlade — je Šuklje v praksi »Politiki« Hribarju in Tavčarju ravno isto očital. Možkar se torej ponavlja in zategadelj je dolgočasen. Ostala mu je klepetavost, katera je dar starih tercijalk, in dostikrat tudi dar slabih gimnazijskih učiteljev, in kakor pravijo, tudi dar ponesrečenih dvornih svetnikov. Klepetaj torej, Francelj s Kamna, kolikor se ti zljubi, zabavljaj in psui, kolikor hočeš, Tavčarju in Hribarju s tem niti uice spanja ne odzameš!

Kaj vera, politika, politika! V »Naši Slogi« čitamo dopis iz Kaštelirja, iz katerega posnemamo tole: »Ko so naši možje dne 4 junija t. l. v razburjenju reki bi-

banja so bili samo katoliški knezi, ki so se bili l. 1524 v Regensburgu domenili, da zato protestantizem v svojih deželah z vso silo. Dne 20. avgusta 1527. je Ferdinand izdal svoj patent proti novim naukom: kdor kaj uči, kar je v nasprotju z nauki rimske cerkve, je krivoverca in se kaznjuje na telesu in na življenju, njegovo imetje zapade vladaru, dostičnik postane človek brez časti, ki ne more nobene službe opravljati, ne sme ne prodajati ne kupovati, ne sme izvrševati nobene obrti, ne točiti ne testirati, ne podedovati, njegova hiša se podere in njegovo truplo se ne pokopuje v blagoslovljeni zemlji.

Zdaj so hodile po deželi posebne komisije, ki so kaznovale »krivoverce« sežigale knjige, odstavljale duhovnike, ki so učili protestantske nauke in neusmiljeno preganjale vse, ki so se kdaj zagrešili proti rimski cerkvi in njenim služabnikom.

In vendar ni to imelo drugega uspeha, kakor da se je sovraščalo proti papistem, ki so poglobili in se obrnili tudi proti vladarjem. Ferdinand I. je bil primoran, izdati 3. septembra 1546. patent, s katerim je ukazal uničiti vse njega in njegovega brata Karola zasramujoče spise, s katerimi so bile vse

sko gibanje ni dosti menil. Bilo mu je najljubše, da so mu ljudje plačevali, kar so bili dolžni dajati, sicer pa jim je pustil, naj verjamejo kar hočejo, in je bil zadovoljen, da so ga v miru puščali.

Vrhniški župnik Juri Kozina pa ni bil tako malomaren, kakor njegov polhovgraški tovariš. Čim so se začele pojavit posledice Erazmove in Magajneve agitacije, čim so ljudje nehalo hodiči k maši, ali se branili obhajila samo v eni obliki ter niso več hodiči k spovedi, je začel vrhniški župnik borbo proti novemu gibanju in pomagali so mu pri tem menihi iz Bistre. Vsak nedeljo in vsak praznik je na vseh priznacih grmelo in treskal proti »krivovercem« in »sovražnikom Kristusovim«, kakor so papisti imenovali pristaše Magajneve in Erazmove, a s tem se je ljudstvo samo vspodbodilo, da je s toliko večjo vnemo začelo pretresati verska vprašanja in se čim tesneje oklepali te ali one stranke. Kmalu so bila verska nasprotja prikipela do viška in ogenj, ki se je širil po vse Notranjski, je postal tak, da je celo patra Celestina v bistriškem samostanu spretelata groza, kadar ga je ugledal.

Protestantsko gibanje na Kran

skupu (Flappu), da postanejo makari socialisti — a pod tem so misili brez dvoma brezverci — ako se ne bo spoštovalo pravic v cerkvi, odvrnil jim je ekselencija Flapp: Bodite, kar hočete! Njemu potem tudi ni mar, akose ljudje odvrnejo od vere, samo da on tira istreko-italijansko politiko, politiko kamore v Istri, katera hoče uničiti naš hrvatski in slovenski narod v Istri. Po onem času, kakor smo zadnjič omenili, zahajajo k nam vedno več c. kr. žandarji, ob nedeljah pa stražijo pred cerkvijo, da se ne priperi kaj zlega onim, ki hočejo uničiti naš jezik in nas. Po onem času hodijo ljudje vedno manj v cerkev — ekselencija škof Flapp je po onih njegovih besedah gotovo tudi s tem zadovoljen. Ali kolikor jih hodi, težko da je pri njih prava pobožnost, ker v njih še vedno vre, ter ne prestane, dokler se ne da zadoščenja tako surovo potlačeni pravici. Pisec uvdenega članka »Naše Sloge« 7. t. m., govoreč o krčansko-pastirskem delovanju ekselencije Flappa v naši škofiji ter spominjaje se skoro dvajsetletnice tega od zgoraj odlikovanega delovanja, veli, da naj mu istrski Hrvati ob tej prilici postavijo spomenik z nadpisom: »Od kuge in glada in takih škofov oprosti nas Gospod! Amer. Mi pa, videči, kako ljudje, vsled postopanja njihovih nižih in višjih duhovnih pastirjev, tako pri nas kakor drugod, zahajajo vedno manj v cerkev, mislimo, da bi se moglo dogoditi i to, da naši ljudje dvajsetletnico biskupovanja ekselencije Flappa proslavijo s tem, da ne gre nikdo v cerkev, nad katero je ekselencija Flapp gospodar in katero upravlja jenove italijanske ali italijansko-kreature.

Pevski zbor „Glasbene Matice“. Oni gospodje pevci, ki nameravajo iti v nedeljo v Marijbor na sodelovanje pri koncertu »Slovenskega pевskega društva«, se vladno prosijo, da pridejo k pевski vaji danes in v petek ob osmih v »Glasbeno Matico«.

Umetniško društvo „Vesna“ vabi na pogovor vse slovenske umetnike radi belgradske umetniške razstave na nedeljo dne 7. avgusta. Sestanek ob 6. uri zvečer v Ljubljani, restavracija »Vojsnik«, Turški trg.

Desetletnico obhajajo matutante iz leta 1894. dne 10. avgusta t. l. Zbirališče na vrta »pri Lloyd« v Ljubljani ob 3. uri popoldne. Vsi prijetelji učiteljstva in tovariši vobče so dobro došli. Na svodenje tedaj v beli Ljubljani!

Ljubljansko kolesarsko društvo „Illijska“ priredi v nedeljo dne 7. vel. srpanja cestno dirko iz Medvod do pred gostilne »pri Kovaču«. Prihod dirkačev na cilj ob 4. uri. Prijava dirkačev do petka pri g. Ernestu Speilu.

Zabavni vlak, katerega priredi železniško uradniško društvo dne 7. avgusta t. l. na Bleč, ne bo odhajal, kakor je ponatisnjeno po lepkah, ob 12. uri 25 minut popoldne, temuč istega dne ob 1. uri 19 minut popoldne, pri čemer zlasti opozarjam na ugodno zvezzo s po-

dežele preplavljeni in razširjevalec kaznovati.

Reformacijsko gibanje je med tem že zadobilo določno versko obliko. Na državnem zboru v Avgsburgu je bila 25. junija 1530. prodložena cesarju spomenica, v kateri je bil označen razloček med rimske vero in med evangelijskimi nauki — takozvana avgsburška konfesija. Tudi zastopniki kranjske dežele na državnem zboru so se izrekli za avgsburško konfesijo in jo takoreč v imenu kranjskega prebivalstva sprejeli za svojo. Že naslednje leto sta kanonika Primož Trubar in Pavel Wiesner v Ljubljani oznanjala nauke avgsburške konfesije in začela deliti sv. obhajilo v obeh oblikah. Škof Tekstor, priatelj Loyolov, je dosegel, da so bili vsi glavni pomočniki Trubarjevi, duhovniki in posvetnjaki vrženi v ječo in Trubarju se je le slučajno posrečilo pobegniti, ali protestantizem na Kranjskem s tem še ni bil ubit. Trubar je pobegnil v Nemčijo in tam položil temelj slovenski književnosti ter z literarnimi deli pospeševal protestantizem, doma pa so se našli novi možje, ki so nadaljevali njegovo delo. (Dalje prih.)

nim vlakom, (prihod v Ljubljano ob 12. uri 25 minut popoldne) Z Bleča predre zabavni vlak v Ljubljano ob 2. uri 29 minut zjutraj. V povišanju slavnosti poje zvečer pri koncertu celokupen Zirovnikov mešani zbor iz Šent Vida, katerega vrlo ubrano petje si je pridobil renomé in priznanje že širok naše domovine. Da bode pa tudi »kaj smeba, brez jese in greha«, vršila se bode do cela nova, tako zabavna igra, katera se še do zdaj v naših krajin ni proizvajala. Igra se zove: »Tek pomorščak«. O originalnosti te igre prepričali se bodo senjeni obiskovalci naše slavnosti sami. Slavno občinstvo se še enkrat opozarja, da se pravočasno preskrbi z voznimi listki, ker je število udeležnikov omejeno, ter se v nedeljo listki sploh več ne prodajajo. Čisti dobiček je namenjen zdravišču enemoglih železniških uradnikov.

Podporno društvo delavcev in delavk c. kr. glavne tobačne tovarne priredi vrtino veselico v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. pri g. Plankarju, Dolenjska cesta št. 33. Spored: 1. Šredolov. 2. Šaljiva pošta. 3. Zažiganje umetnega ognja. 4. Prosta zabava s plesom. Pri vselici svira sl. kamniška godba pod vodstvom g. kapelnika Wissaka. Zveček ob 3. uri popoldne. Vstopnina 20 h za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen društveni bolniški blagajni, vabi najljudnejše vse znance in prijatelje delavstva k obilni udeležbi odbor. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica dne 14. avgusta.

Gasilno društvo v Kranju prosi vsa ona društva, ki so danes še niso prijavila svojih udeležb k slavnosti 25letnice dne 7. avgusta t. l., da za gotovo prijavijo svojo udeležbo do petka opoldne in tako olajšajo delo odbora, da ne nastanejo na dan slavnosti ovire. Kajti priglasilo se je že mnogo društev, vendar jih tudi še več pričakujemo.

Sadna razstava v Radovljici. Odbor za prireditve razstave je ravnokar poslal na vsa županstva po Slovenskem in sicer Kranjske, Štajerske in Primorske ter nekaterim županstvom Koroške, razstavne plakate. Zupanstva so naprošena, da te plakate gotovo nalepijo na vidnih krajin in se ista prosi, da temu občekoristnemu podjetju sploh gredo na roko in je pospešujejo.

Iz Bistrike pri Podbrezjah. Tržički »Sokol« je imel 31. julija preizlet z javno telovadbo v našo malo vasico, kateri se je po vse sijajno obnesel. Sokole, ki so prišli ob 3/4. v Bistrico, pozdravila je gdje. Nežica Potočnikova ter v imenu vaščanov želela najboljši uspeh društva ter pripenjal šopke došlim Sokolom. Zahvalil se je načelnik tržičkega Sokola v imenu društva ter izrekel najprisrenejšo zahvalo za tako krasni vsprijem. Nato so se Sokoli razšli na prostore gostilne Potočnikove, ki je bila okrašena z zelenjem in s samoslovenskimi trobojnici. Ogromna množica je pozdravljala Sokole z »Živio« in »Nazdar«-klici. Toliko ljudstva, kakor to nedeljo, naša mala vas še ni videla, kajti prihitali so prijatelji iz Kranja, Radovljice, Tržiča, Nakla in sosednih vasi ter celo iz Škofje Loke. Ob 5. uri popoldne pričela se je javna telovadba, pri kateri je Gorenjski Sokol tudi postavil eno vrsto. Proste vaje izvajalo je 22 telovadcev povsem dobro tako, da ni bilo ploskanja ne konca ne kraja. Po prostih vajah je nastopilo na orodju 16 telovadcev in sicer v eni vrsti 7, v drugi 9 telovadcev. Telovadilo se je na drugo, bradili in skok v daljavo. Telovadci so svoje vaje prav dobro izvršili, telovadbo je vodil načelnik tržičkega Sokola in eno vrsto pa podnačelnik gorenjskega Sokola; posebno dobro so ugajale ljudstvu redovne vaje. Po telovadbi zapel je močan zbor pod vodstvom g. učitelja Kiferleta; žalibog, da nas ta učitelj v kratkem zapusti. Po petju priredil je gosp. Potočnik mlajši komičen prizor z godbo, kateri je vsem ugajal, po prizoru pa se je pričela prosta zabava in ples. Ta dan ostane vsakemu v spominu. Že se vidi, da se tudi kmečkim družinam oči odpirajo, da ne bodo več tako zasplopljene. Sokolu tržičkemu pa le želimo, da bi dobro uspel in napredoval. V sokolskih oblekah je prišlo 17 Sokolov, kar je tako lepo število za Tržič. Le prebitro je minil čas, da so se Sokoli moral posloviti od nas. Že ob 8. uri odkorakali so vrli Sokoli nazaj v Tržič. Odboru želimo za njegovo požrtvovalnost vse najbolje in v prospeli društva ter kličemo: Živeli tržički Sokoli in na zetonu svidenje!

Logaško tamburaško društvo „Sloga“ priredi 7. avg. na vrta g. L-nasiju v Gor. Logatcu v pred pogorecem v Šmihelu veselico. Zveček ob 4. popoldne. Vstopnina za osebo 40 vin.

Prostovoljno gasilno društvo v Starem trgu pri Ložu priredi v nedeljo dne 7. avg. na t. l. v prostorih »Narodne Čitalnice«

veselico s koncertom, loterijo, žaljivo pošto, prosto zabavo in plesom. Svara slavna postojnska godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 h, z družino 60 h. Uniformirani so vstopnine prosti.

Zopet požar. Od Sv. Lovrenca se nam piše: Včeraj popoldne okrog četrte ure je začelo goreti v vasi Pljuska ob državni cesti velikološke občine. Požar se je hitro razširil in v nekaj trenutkih je bilo 6 gospodarskih poslopij v plamenu. Ljudstvo je vrelo od vseh strani skušalo, da reši v prvem hipu nevrečkar se rešiti da. Eni so izganjali živo, drugi hiteli s škafki vode na strehe, tretji zopet odnašali opravo in druge stvari. Vrli požarni brambi iz Velike Loke in Trebnja sta prišli kmalu na pomoč in delali z vso požrtvovalnostjo. S šudovitim pogumom so se podali sredi gorečih stavb, a kaj, ko so potrebovali največ vode, so bili prazni že vse vodnjaki, vse mlake in luže brez vode. Začeli so dovozati vodo v sodih po 1 uro daleč. S tem seveda požarni brambi ni bilo nič pomaganega, in tako so slednji tudi stropje pregoreli in se je začelo zidovje rušiti. Bil je to vresinci strahovit prizor. Tu si videl opečene pršašice, tam zopet sredi hleva gorečega konja, med tem pa obupno zdihovanje in jokanje nesrečnih ljudi, katerim je toča pred nekaj tedni uničila vse poljske pridelke, sedaj je pa siromaštvo prkipelo do vrhuncu. Škoda se lahko ceni do 15.000 K. Med pričetimi sta novoizvoljeni velikološki župan Jožef Kek (vulg. Rajtelc) in njegov sosed Martin Andoljšek. Prevemu je zgorelo tudi 7 pršašic, eno tele in eden najlepših konj. Družemu pa vsa oprava in 400 K denarja. Županu so sicer rešili dva konja, a sta bila tako strahovito opečena, da so ju takoj odpolali živinodržavniku in je le malo upanja, da bi okrevala. Razven navedenega so pa izgube velikanske tudi pri obleki, vozovih, žitu, mrvi, slami itd. Vseh požarov, ki provzročajo med ljudstvom toliko bede, so krivil največ otroci in tako je bilo tudi na Pljusku. Kakor ljudje pripovedujejo, je bil pred požarom na hlevu županov petleten sinček in ves preplašen pritekel v hišo. Takoj nato se je pokazal nad streho dim, a za omejitev ognja je bilo prepozno. Res je, da starci premalo pazijo na svoje otrocke, a tem pogostim nešredam bi se doalo kolikor toliko tudi drugim potom v okom priti. Prepovedala naj bi se prodaja navadnih žveplenj in dovolila le uporaba v škatljicah, kakor so n. pr. vžigalice »Družbe sv. Cirila in Metodija«. Po škatljicah bi se otroci ne upali tako pogosto segati ali bi jih starši vsaj prej zapazili, brez škatljic bi pa ne mogli zakuriti, kakor store sedaj z navadnimi žveplenji. Za ponesrečence je sedaj seveda vsak pouk, vsako svarilo, prepozno, zato naj bi vsak pomaga po svojih skromnih močeh kjer in kakor more. Pričakujemo pa tudi, da se že vendar enkrat odpro vrata deželnega zborna. Opustite že vendar enkrat tisto nešredno obstrukojo, saj so ravno Vaši privrženci po toči in požarih najbolj prizadeti. Ako se Vaša srca še letos ne omehajo, potem se pokazete v pravi luč kot zatraltec ubogega slovenskega kmeta.

Učno potovanje. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo tajniku južnoštajerskega hmeljarskega društva nadučitelju Anton Petričku v Žalcu v ta namen potovano ustanovo v znesku 400 K, da kot potovalni učitelj za hmeljarstvo ogleda hmeljarska okoliščina na Češkem, Bavarskem, Virtenberškem, Badenskem in ona v Alzacji ter nabira nove praktične izkušnje za povzdigno domačega hmeljarstva.

Smarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje dne 7. t. m. ob enih popoldne v Šmarje pri Jelšah.

Strela je udarila na Dolu pri Hrastniku 1. t. m. v kozolec posestnika Dernovška, vulgo »pri Jurju«. Zgorel je kozolec napoljen s suščim se žitom in mrvo ter poleg stojede hlev do tal. Škoda je velika. Ker je bil ravno semenj, je ljudstvo od vseh strani prihitelo na pomoč in rešilo živino iz hleva. Dolska požarna bramba pa je preprečila, da se niso vžgala sosedna poslopja.

Poskušen samomor. V petek v večernim vlakom pripeljala se je v Gorico iz Trsta neka B. V. S. kolodvora šla je proti Stražicam ter pršla na most čez Sočo med Stražicami in Podgoro. Tu je stala delj časa na mostu. Ko je pa postal že precej temno, se je elekla do srajce ter hotela skočiti v Sočo. Ali pri skoku je obvisela na nekem železu, zabitem v stebre mostu. Njeno stokanje sta začula dva tovarniška uslužbenca, ki imata nalogo stražiti most. Pri tekla sta k nesrečnici, jo spravila na most, ter jo spremila, potem ko se je oblekla, v mesto, odkoder se je drugi dan zopet odpeljala v Trst.

Velikanska golijufija. Neki Gino Calligarič v Trstu je bil varuh mladotele Lavinije Lozenzetti v Palermu, ki je bila srečna posestnica raznih neprimočiv in Trstu. Lavinija Lozenzetti se je hotela omogočiti in njen varuh je imel naloge realizirati njenoto doto. Storil je to kar moguče veste in ko je imel v rokah denar, lepo sveto 300.000 krov. je — pobegnil v Eldorado vseh lažkih sleparjev na otok Korfu. Pri sleparstvu mu je pomagal solisitor tržaškega župana, Rudolf Marmoglia, katerega so že spravili pod ključ —

Ljubljanska društvena godba priredi jutri, v četrtek, na vrtu restavracije g. Fautinija, Građišče, društveni koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlane plačajo 40 vin. V soboto, dne 6. t. m., vrši se velik koncert društvene godbe v hotelu gosp. Lorberja pri južnem kolodvoru. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina za osebo 60 vin, otroci so prosti. Ker je čisti dobiček namenjen za pogoreče v Dobrepolju, se preplačila hvalejno sprejemajo.

Tujiči v Ljubljani. Meseca julija je došlo v Ljubljano 3581 tujcev (926 več kot v prejšnjem mesecu in 1256 več kot meseca julija leta 1903). Od teh se jih je nastanilo: v hotelu pri »Slonu« 875, pri »Maliču« 667, pri »Lloyd« 452, pri »Južnem kolodvoru« 256, pri »Bavarškem dvoru« 72, pri »Gražarju« 130, pri »Struklju« 175, pri »Avstrijskem cesarju« 199, v ostalih gostilnah in prenočiščih 755.

Hud mož je delavec Peter Zorman, 40 let star, doma iz Predoslja pri Kranju, stanovanec na Cesti v Mestni log št. 15. Kakor smo poročali, je že v nedeljo razbil dema hišno opravo vsled tega, ker se je bila njegova ljubica omogočila. Zorman se pa ni bil še s tem zadovoljil, ampak pa začel zopet včeraj znašati nad svojo ženo, katero je v jezi tako udaril s stolom po čelu, da jo je težko telesno poškodoval in je moraliti vsled poškodb v deželno bolnišnico. Vtihopal se je vsled tega z nabitu puško v podpolkovnikovo spalnico znamenom, da Richterja ubije, a je bil prijet in razrožen. Značilno za turške razmere je, da je oročniško poveljstvo v Kumonu prosilo višje poveljstvo v Skoplju, naj se ta slučaj — zamolči.

Pobegnila sta dne 1. t. m. iz tukajšnje prisilne delavnice korigenda 17letni Ludovik Bauer, rodom iz Ansfeldna pri Lincu in 17letni Matija Handl, false »Heimle«, rodom iz Zella pri Vöcklabrucku.

Pogreša se od pondeljka sem prostak c. in kr. 27. pešpolka Peter R. Bösch, ki je bil stal v Ljubljani pri stražnem detachementu. Je li navedene pogreši ali se mu je prigodila kakšna nezgoda, se ne ve.

Tatwina. Lesnemu trgovcu gosp. Antonu De Ghenghiju je bilo v zadnjem času pokradenega več stavb nega lesa in raznega orodja. Tatovi so baje znani.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 27 Slovencev. — 29 Hrvatov se je odpeljalo z Reke v Hrušico, 7 pa v Jesenic.

Izgubil je črevljarski Anton Kušar nekje v mestu srebrno uro s častniško verižico, vredno 36 K. Ura je imela na pokrovu črki I K.

Brzoparnik „Kaiser Wilhelm II.“ je včeraj 2. avgusta zjutraj pripadel iz Bremena v New York. Zastopnik tega društva je g. Edward Tavčar, Kolodvorsk ulice št. 35.

Brzoparnik „La Bretagne“, franceske prekmorske družbe, (zastop potovalna pisarna Ed. Šmarda v Ljubljani), je odplul iz Havra 16. julija in srečno dospel v New York 23. julija. Vozil je 7 dni in 10 ur.

Meteor. mesečni pregled. Minoli mesec mali srpanj je bil zelo topel in

K Skoro vse odvajajo -
me kapljice, kroglice in gradičice delu-
jo drastično in s tem skodujejo orga-
nizmu. Nasproto na zeločeno tiskturno
lekarnarja Piccolija v Ljubljani
na Dunajski cesti krepi organizem tudi
po neprestani porabi. Zunanja naročila po
potrebitju. 1264-10

Sarg strjeno in tekoče
glicerin **mijo** napravlja kožo
belo in nežno.
Dobi se povsed.

,Le Griffon'
najboljši cigaretni papir.
22 Dobiva se povsed. 671

Kalodont Se dobiva povsed!
22 neobhodno potrebna zobna Crème 40
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Darila.

Upravnosti našega lista so poslali:
za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp.
dr. Horvat v Ptuju udinno ondote podružnice C. M. 35 K. — Veselo omije pevcev Glasbenih Matice "pri lipi" v družbi dveh navdušenih bratov Čehov 14 K. in sicer: gg.: J. Nep. Mokraček, kaplan in Silvester Chaloupka, učitelj iz Ounetič pri Pragi, à 2 K. IV. Kočmari 2 K. Mat. Čadež, Edvin Rozman, Jak. Prek, Lav. Pahor, Drag. Šebenik, Iv. Zavrsan, I. Habe, Fr. Kolar 1 K. — Gosp. Ferdo Špiral v St. Petru na Krasu 3 K iz nabiralnika gostilne „pri zvezdi“ — Gospod Smolnik v Gradcu 2 K. — Gospod Hinko Peterlin, c. kr. davčni pristav v Radovljici 5 K, nabранi v veseli družbi. — Skupaj 57 K. — Srčna hvala! Živeli!

Za Prešernov spomenik: Gospod dr. I. K. 10 K mesto vence na krsto prijatelje gospe Ane Škerjančeve. — Neimovanovan 10 K mesto vence na krsto gospe Ane Škerjančeve. — Skupaj 20 K — Živeli!

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kursi dunaj. borze 2. avgusta 1904.

Naložbeni papirji.

	Dinar	Blago
4% majeva renta	99,40	99,60
4½% srebrna renta	100,20	100,40
4½% avstr. kronska renta	99,30	99,50
4½% zlata	118,95	119,15
4½% ogrska kronska	97,15	97,35
4½% zlata	118,85	119,05
4½% posojilo dežele Kranjske	99,50	101-
4½% posojilo mesta Sveti Jurij	100,25	101,25
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902	100-	100-
4½% češka dež. banka k.o.	99,60	100-
4½% z. o.	99,60	99,80
4½% zast. pismag. d. hip. b.	101-	102-
4½% pest. kom. k. o. z	106,55	107,55
4½% zast. pisma Innerst. hr.	100,50	101-
dež. hr.	101-	102-
4½% z. pis. ogr. hip. ban.	100-	101-
4½% obl. ogr. lokalnih že- leznic d. dr.	100-	101-
4½% obl. češke ind. banke	100,75	101,75
4½% prior. Trst-Poreč žel.	98,50	—
4½% prior. dol. žel.	99,10	100,10
8½% juž. žel. kup. 1/1/	300,90	302,90
4½% avst. pos. za žel. p.o.	101-	102-

Srečke.

Srečke od 1. 1854

" " 1860/

" 1864

" tizske

" zem. kred. I. emisije

" ogr. hip. banke

" srbske à frs. 100—

" češke

Basilika srečko

Kreditne

Inomorske

Krakovske

Ljubljanske

Avt. rud. križa

Ogr.

Rudolfove

Salcburške

Dunajske kom.

Deinice

Južne železnice

Državne železnice

Avtro-ogrsko bančne delnice

Avtro. kreditne banke

Ogrske

Zivnostienske

Premogokop v Mostu (Brück)

Alpinške montane

Praške žel. in dr.

Rima-Murányi

Trbovljške prem. družbe

Avtro. orožne tovr. družbe

Ceske sladkorne družbe

Valute

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Sovereigns

Marke

Laški bankovci

Rublji

Dolarji

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 3. avgusta 1904.

Termin.

Pšenica za oktober za 50 kg K 10/53

Rž " oktober 1904. " 50 " 6/18

Korusa " oktober

" maj 1905

Oves " oktober

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vreme nad morjem 20°C. Prednosti vremena 100-100 mm.

Augst

Čas Stanje
baro-
metra
v mm.

Temper-
atura
v °C.

Vetrovi

Nebo

2. 9. zv. 739 1 177 sl. sever oblačno

3. 7. zj. 740 2 178 brezvetr. oblačno

2. pop. 739 9 271 sl. svahod del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 21°5°, normale: 19°7°. Mokrina v 24 urah: 111 mm. Včeraj popoldne nevihta.

Stanovanje

8 sobami se s 1. novembrom odda.

Več se izve na Sv. Petra naslovu

št. 49. 2176-2

Učenec

iz pošteno rodbine, ki zna dobro računati, se sprejme v prodajalno z mešanim blagom.

Več se izve pri J. Modicu v Novi
Vasi pri Rakeku. 2163-2

2 trgovska pomočnika

mešane stroke, zmožna slovenščina in nemščina, dobra prodajalca, sprejme takoj ali 15. t. m. J. Krašović, trgovina z mešanim blagom na Je- seničnah. Gorenjsko. 2184-1

Stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz 3 sob, kuhi-
nje, kleti in pritiklin — se odda

z novembrom.

Vpraša naj se na Sv. Petra ce-
sti št. 38, pritlično, levo. 2171-2

Lepo stanovanje

v I. nadstropju na ulico, obstoječe iz 2 sob, predsoobe, kuhijnje in pritiklin, se s 1. novembrom odda. 2174-2

Več pove upravnštvo „Slov. Nar.“

Stanovanje

obstoječe iz treh sob in pritiklin se odda s 1. novembrom na Miklošičevi cesti št. 6.

Več se pozive istotam. 2123-5

Elegantna soba

se odda s 15. avgustom t. l. Istotam se sprejmejo tudi gospodje na hrano.

Natančnejše se izve v upravnštvo „Slov. Naroda“. 2180-1

Med. univ.

dr. Ivan Portik

specijalni zdravnik za notranje
in ženske bolezni

Gledališke ulice 5

II. nadstropje

ordinira 2057-4

od 9.—II. ure dopoldne in
od 2.—4. ure popoldne
razun nedelj in praznikov.

III. staroznano

Hodnikovo gostilno

v Logatcu tik kolodvora

ki sem jo nanovo opremil in kjer bodem točil

razno pristno pijačo ter postrezal z okusnimi

jedili. Pri gostilni je tudi 6 lepo opravljenih

sob za tuje in

lep senčnat vrt.

Potrudil se bodem vestno, da slavnemu občinstvu

postrežem kar najbolje in po zmernih cenah.

Priporočam se za prav mnogobrojen obisk z vsem

spoštovanjem

JOSIP URBAS

gostilničar.

III. staroznano

Hodnikovo gostilno

v Logatcu tik kolodvora

ki sem jo nanovo opremil in kjer bodem točil

razno pristno pijačo ter postrezal z okusnimi

jedili. Pri gostilni je tudi 6 lepo opravljenih

sob za tuje in

lep senčnat vrt.

Potrudil se bodem vestno, da slavnemu občinstvu

post